

**IZVJEŠĆE O KONZULTACIJAMA U VEZI S NAMJEROM PROGLAŠENJA
ISKLJUČIVOG GOSPODARSKOG POJASA REPUBLIKE HRVATSKE U
JADRANSKOM MORU**

IZVJEŠĆE O KONZULTACIJAMA U VEZI S NAMJEROM PROGLAŠENJA ISKLJUČIVOG GOSPODARSKOG POJASA REPUBLIKE HRVATSKE U JADRANSKOM MORU

Odlukom o proširenju jurisdikcije Republike Hrvatske na Jadranskom moru (Narodne novine, br. 157/03, 77/04, 138/06 i 31/08) Hrvatski sabor uspostavio je Zaštićeni ekološko-ribolovni pojas Republike Hrvatske (ZERP) koji uključuje sadržaje isključivog gospodarskog pojasa koji se odnose na suverena prava istraživanja i iskorištavanja, očuvanja i gospodarenja živim prirodnim bogatstvima voda izvan vanjske granice teritorijalnog mora, te jurisdikciju glede znanstvenog istraživanja mora i zaštite i očuvanja morskog okoliša, pri čemu je utvrđeno da su države članice Europske unije izuzete iz primjene ZERP-a od dana 15. ožujka 2008. do iznalaženja zajedničkog dogovora u EU duhu. Spomenutom odlukom Hrvatski sabor je jednako tako zadržao pravo proglasiti i ostale sadržaje isključivog gospodarskog pojasa u skladu s Konvencijom Ujedinjenih naroda o pravu mora i Pomorskim zakonikom.

Nakon ulaska Republike Hrvatske u članstvo Europske unije, područje ZERP-a je, kao i svi isključivi gospodarski pojasevi i ribolovne zone drugih država članica Europske unije, postalo dio „voda Europske unije“, u kojem se primjenjuju pravila zajedničke ribarstvene politike i ostvaruje suradnja između država članica Europske unije vezano za zaštitu i očuvanja prirodnih bogatstava mora i morskog okoliša, dakle upravo onih aspekata koji su Republici Hrvatskoj posebno bitni i koji se do ulaska Republike Hrvatske u Europsku uniju nisu primjenjivali na države članice Europske unije.

Temeljem Zaključka Vlade Republike Hrvatske (Klasa: 022-03/16-07/354, Urbroj: 30301-21/21-16-2, od 27. listopada 2016.), Ministarstvo vanjskih i europskih poslova je provelo konzultacije s državama članicama Europske unije i Europskom komisijom vezano za zaštitu interesa Republike Hrvatske u Jadranskom moru uključujući i mogućnost proglašenja te pune primjene isključivog gospodarskog pojasa Republike Hrvatske. Po okončanju konzultacija, Ministarstvo vanjskih i europskih poslova je pripremio Izvješće, koje je Vlada Republike Hrvatske prihvatila 2. studenoga 2017. U Izvješću je između ostaloga utvrđeno kako neovisno o tome u kojoj mjeri Republika Hrvatska već sada ostvaruje svoja prava i legitimne interese u Jadranskom moru,

Republika Hrvatska ima pravo izmijeniti odluku Hrvatskoga sabora i odlučiti proglasiti isključivi gospodarski pojas i početi s njegovom punom primjenom.

Konzultacije s državama članicama, u prvom redu obalnim državama, nastavljene su s ciljem unapređenja suradnje u zaštiti Jadranskog mora te održivog razvoja plavog gospodarstva. Kao rezultat dugogodišnje suradnje Republike Hrvatske i Talijanske Republike, dvije države su postigle dogovor o proglašenju svojih isključivih gospodarskih pojaseva u Jadranskom moru, u skladu s Konvencijom Ujedinjenih naroda o pravu mora.

Zaštita Jadrana i održivo gospodarenje njime bile su i među ključnim temama tijekom četvrtog sastanka Koordinacijskog odbora ministara uspostavljenog Memorandumom o suradnji između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Talijanske Republike, održanog 30. studenoga 2020. Tom prigodom su ministar vanjskih i europskih poslova dr. sc. Gordan Grlić Radman i ministar vanjskih poslova Talijanske Republike Luigi Di Maio obostrano potvrdili usklađenost djelovanja dvije države s ciljem proglašenja isključivih gospodarskih pojaseva u Jadranskom moru, kao i spremnost pristupanja razgovorima o razgraničenju.

O namjeri Republike Hrvatske proglasiti isključivi gospodarski pojas obavljen je niz prethodnih razgovora sa slovenskom stranom, kako uoči održavanja sastanka hrvatsko-talijanskog Koordinacijskog odbora ministara tako i nakon toga, i to na niz razina, uključujući i onu najvišu. Predsjednici vlada Republike Hrvatske i Republike Slovenije tako su obavili nekoliko prethodnih razgovora na tu temu. Ministar vanjskih i europskih poslova dr. sc. Grlić Radman razgovarao je i s ministrom vanjskih poslova Republike Slovenije dr. Anžekom Logarom, kojom prigodom je slovenska strana upoznata s namjerom Republike Hrvatske da proglasi isključivi gospodarski pojas u Jadranskom moru.

Ministar vanjskih poslova je o namjeri Hrvatske proglasiti isključivi gospodarski pojas razgovarao između ostalih i s grčkim ministrom vanjskih poslova Nikosom Dendiasom, kao i s francuskim ministrom vanjskih poslova Jean-Yves Le Drianom, a o tome je govorio i na video konferenciji „Med Dialogues,“ 4. prosinca 2020. koja je okupila države Sredozemlja.

O namjeri Republike Hrvatske proglasiti isključivi gospodarski pojas ministar vanjskih poslova izvijestio je i ministricu vanjskih poslova Bosne i Hercegovine, Biseru Turković, ministra vanjskih poslova Crne Gore, Đorđa Radulovića, i v.d. ministra vanjskih poslova Republike Albanije, Genta Cakaja.

Dana 12. prosinca 2020. predsjednik Vlade Republike Hrvatske mr. sc. Andrej Plenković obavio je završne bilateralne konzultacije s predsjednikom Vlade Republike Slovenije Janezom Janšom i predsjednikom Vlade Talijanske Republike Giuseppeom Conteom u vezi s proglašenjem isključivih gospodarskih pojaseva Republike Hrvatske i Talijanske Republike u Jadranskom moru.

Dana 13. prosinca 2020. predsjednik Vlade Republike Hrvatske mr. sc. Andrej Plenković izvijestio je predsjednicu Europske komisije, Ursulu von der Leyen o namjeri Hrvatske proglasiti isključivi gospodarski pojas, kao i predviđenoj dinamici djelovanja i konzultacijama i suradnji s talijanskom i slovenskom stranom.

Slijedom konzultacija s talijanskom i slovenskom stranom dogovoreno je i da će se tijekom prosinca održati trilateralni sastanak ministara nadležnih za vanjske poslove Republike Hrvatske, Talijanske Republike i Republike Slovenije na kojem će ministri razgovarati o važnosti zajedničkog koordiniranog djelovanja s ciljem ekološke zaštite Jadrana i upravljanja plavim gospodarstvom. Tom prigodom ministri će usvojiti Trilateralnu izjavu u vezi s proglašenjem isključivih gospodarskih pojaseva Republike Hrvatske i Talijanske Republike te najaviti održavanje trilateralnog ministarskog sastanka početkom 2021., na kojem će razgovarati o jačanju suradnje u području Jadrana, uključujući o gospodarskoj suradnji, povezanosti i plavom gospodarstvu u svjetlu proglašenja isključivih gospodarskih pojaseva s obje strane Jadranskog mora.

U želji pristupiti proglašenju isključivih gospodarskih pojaseva, kao suverenom pravu obalne države u skladu s Konvencijom Ujedinjenih naroda o pravu mora, na usklađeni način i u duhu dobrosusjedstva i suradnje, postignuto je razumijevanje da će Republika Hrvatska i Talijanska Republika pristupiti proglašenju svojih pojaseva nakon trilateralnog sastanka ministara vanjskih poslova Republike Hrvatske, Talijanske Republike i Republike Slovenije u siječnju 2021.

Slijedom navedenog, Vlada Republike Hrvatske na sjednici održanoj 14. prosinca 2020. utvrđuje Prijedlog odluke o proglašenju isključivog gospodarskog pojasa Republike Hrvatske u Jadranskom moru, koji će uputiti Hrvatskom saboru na prvo čitanje, zajedno s navedenim Izvješćem, kako bi se odluka o proglašenju donijela u Hrvatskom saboru nakon trilateralnog sastanka ministara vanjskih poslova Republike Hrvatske, Talijanske Republike i Republike Slovenije u siječnju 2021.

Spomenutom Odlukom:

- proglasio bi se isključivi gospodarski pojas u Jadranskom moru u skladu s pravnim režimom utvrđenim UNCLOS-om i Pomorskim zakonikom,
- utvrdili bi se morski prostori koje obuhvaća isključivi gospodarski pojas i načini utvrđivanja njegove vanjske granice, te ujedno uredilo i privremenu vanjsku granicu isključivog gospodarskog pojasa do njezina konačnog utvrđivanja,
- utvrdilo bi se da se pravni režim isključivog gospodarskog pojasa izvršava u skladu s Pomorskim zakonikom, UNCLOS-om i zakonodavstvom EU, te da isključivi gospodarski pojas Republike Hrvatske ostaje morski prostor u kojemu sve države, ne dirajući u suverena prava i jurisdikciju Republike Hrvatske, uživaju međunarodnim pravom zajamčene slobode i prava, te
- utvrdio bi se dan stupanja Odluke na snagu, s kojim datumom bi se ujedno izvan snage stavila Odluka o proširenju jurisdikcije Republike Hrvatske na Jadranskom moru (Narodne novine, br. 157/03, 77/04, 138/06 i 31/08).

Zagreb, 14. prosinca 2020.